

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZALLÁS:

Belső faria-utca 78. sz. alatt gr. BÀNFFI ház emeletében.

Megjelen a lap hetenkint háromszor n. m. kedden, csütörtökön és szombaton délel. A 4. évfolyamra 3 ft. o. é. Hirdetés: átnyitványos sorért először 7 kr., másodszor 6 kr., harmadszor 5 krajczár o. ért. s minden hirdetés után 30 kr. bétgyűj. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik. A nyitványos cikkek sora után 25 ft. előleges beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STEIN J. könyvkereskedése.

Előfizetési figyelmeztetés.

A közlelő országgyűlés tárgyalásainak hítele és gyors közléséről olyképp intézkedtünk, hogy az ülésekről értesítéseket, valamint a jelesb szónoklatokat a hítele gyorsirói közlés után adandjuk.

Ismert és jeles tollu értesítők van ezenkívül Szebenben, a ki a pártok alakulásáról, az ország fejlődésének irányáról, valamint a gyűlés ünnepélyeiről s azzal kapcsolatos eseményekről tájékozó és értesítő cikkeket küldend lapunk számára.

Mindezeket kívül gondoskodtunk, hogy a fontosabb eseményeket s határozatokat távirati úton nyert értesüléseink után azonnal közlére tölhessük.

Lapunk a gyűlés tárgyaihoz képest másfél, sőt két éven is mind annyiszor megjelen, valahányszor tárgyait fontos, sürgős volta és terjedelme igényli.

Lapunk előfizetési ára:

Égészévre	12 forint.
Félévre	6 „
Évnyegyre	3 „

Az előfizetési pénzek kiadók Stein János középütczei könyvkereskedésbe bérmentve küldendők, s felkérjük t. részvényesünket, hogy előfizetési pénzeitek mielőbb beküldeni sziveskedjenek, minthogy igen nagy számú felesleges példányt nem nyomathatunk.

Közlöny. július 4.

(D) Egykor elmondottunk volt, mikép egy leltő Erdélyi országgyűlés alkalmából sokkal előbb várhatjuk azt, hogy a bonyodalmat és vizsályt még inkább éleszti, mintsem azt, hogy a benső egyetértésre sikerteljes lépéseket teheszen.

Komorán kell már az előzményekből belátnunk, hogy az országgyűlési küzdelemből a nemzetek közti jó egyetértés geniusa alig ha fog fölmerülni.

Azon román agitatio, a mely a vármegyéken a követválasztások alkalmával lefolyt, valóban megdöbentő.

Lapjaink hozták és hozzák az izgatások halvány adatait; de levelek vannak kezünkben, melyekből végtelenül többet tanulunk meg; és a melyekre nézve csak arra figyelmeztetjük nemzetfeleinket, töljék el a gunyt, rágalmazást és sötét fenyegetéseket csöndesen; mert ha a daemonokat felzaklatták is, lenni kell gondoskodva azoknak féken tartásáról.

Örizzünk kell most valóban magunk közti a rendet és békét, mert a mennyiben a megtörtént izgatások alapokait belátjuk, az uralkodás és nép közti fegyelem bármint bomlása a Murat-ok és Robespier-ek szellemeit léptetik fel azokban, a kik politikai szabadságukat kezdetét már is testvéráruól izgatásokkal törekedtek bemocskolni.

Ezen tételeinkkel nem akarjuk a vészhangot meghuzni. Isten mentsen, bármily sötét hírekről értesültünk, a megtörtént agitatio Erdélyt még nem vitték az anarchiába.

De az izgatás elleneinek némely corifeusainak részéről oly irányt vett, melyből kétségtelen, hogy ők a politikai joggyakorlatot a személy- és vagyonbátorság felfogatása, a tulajdon szentségének megtámadására való jogosultságnak tekintik.

Természetes, hogy ezen izgatások csak addig bírnak hatással, míg a kiabrándulás megtörténik; de az bizonyos, hogy az érzelmek, nem hogy összebb simulat volna, de még inkább szétszilajodtak, de bármennyire a vihar, mi ne törjünk rést neki, s csöndes

és nyugodott lélekkel várjuk be a következményeket, melyek rendes magatartásunk mellett vészthozók nem lehetnek.

Egy tapasztalatot tehetünk: azt, hogy a román köz nép, dacára a magyarok ellenében leplezetlen gyűlölettel vitt izgatásnak, sehol semmi méltatlanságot nem követett el ekkor; a miből vagy arra következtethetünk, hogy a nép morális érzése méltóvá teszi őt a mostan kezdett politikai joggyakorlatára, vagy arra, hogy bizton várja vér és veszély nélkül juthatni azon vérmes remények teljesüléséhez, melyekkel vezéreinek egy része őt felbízatta.

Nem állithatjuk, hogy a román nép vezetői is ösztönözték a népet a rend felbontására és tetlegességekre, de csak szónoklataik irányát veszélyes, a mennyiben oly ígéreket tettek, melyeknek teljesíthetlenségéről körülbelül ők is meg voltak győződve.

De éppen ez, valamint mindennemű ingerlés annál feleslegesebb volt, mert már az országgyűlési szabályzatból mindenki átláthatta, hogy a magyaroknak alig egy-két képviselője lesz a vármegyéken, s azt is lehetett tudni, hogy azon viharos napok után, a melyek a forradalmi korszakkal felettünk elvonultak, a román köznépet semmi vesztéssel nem lehet arra bírni, hogy ne saját főbbjei közül válassza képviselőit.

Ez ellen semmi kifogásunk sem lehet; a rend szabályok előnye a népek joga volt a maga részére felhasználni egész addig, hogy ma már, a mint az eddigi választási eredményekből tulajdonképp látjuk, a megyei birtoknak két-hadmadrészt csupán csak gróf Bethlen Gábor és gr. Bethlen Farkas urak foghatnák képviselni a jövő gyűlésen; és hogyha a magyar polgárság saját helyét nem adja át a nagy birtokosoknak, azon státusérdek, a mely minden európai áldadalomban méltatva van, s Ausztriában is a birodalmi képviselő felsőházában lelke kifejezését, Erdélyben két képviselő által képviselik, még pedig azon veto-jog nélkül, melyet még a romai köznép is birt hajdonában szemben patriciusaival; de e részben bizunk abban, hogy szemlélnünk józan okossága méltányolná ama latin axiómát, miképp „vota non sunt numeranda sed ponderanda.”

Ily helyzetben ugyan mi szükség volt azon daemagog izgatásokra, melyekről a sansculotte-ok juthatnak eszünkbe.

Azt hitték ezen izgatók, hogy nekik minden szabad most, bizza abban, hogy fajukból a kormányjelöltek mellett agitálnak, és valjon nem tűnt-e ki, hogy ők nem a kormánynak, hanem a ruméniszmusnak voltak hívei? s míg elfogadták a kormányt kegyét az övéik kijelölésénél, viszonzoták-e azt a kormány jelölteinek, — ha ezek nem rumánok voltak — megválasztásánál? A „Herm. Zeitung” eléggé felhuzta e tény előtt a függőnyt. Marosszéken a kormányjelölt az ottani administrator volt. A román főpapok szemben a kormányjelölttel, mint a ki nem volt román, saját jelöltjükre adták ki a népek a „porunka”-t körülbelül az egyházi átok mellett. És a kormányjelölt kapott 14 szavazatot, míg a Sztoyka ura 378, csaknem az összes román választó rész szavazott? Ez eset maga eléggé világosságra hozza a mostani román agitatio irányát és horderejét. Nincs bajunk azonban azzal, hogyan teljesíték a kormány iránti tartozásukat, mely a megyék összes területén nekik adta a többséget a nemesség és nagy birtok ellenében, de hogy nemzetfarsaik közt a magyarokat s bennük a székeket is agitatiojukkal mélyen sértették, s ezáltal ekkor őszintén nyilvánított testvéri hajlamainkon nagy csorbákat ejtettek, azt senki sem tagadhatja.

Lesznek talán a románok közt bátrabb férfiak, a kik a rut visszaéléseket nemzetük

laicus értelmiségétől elutasítják; már is látjuk felszólalni Bariczot, kit az oláh congressuson Saguna püspök oly nyersen letáncsoltatott, hogy elhallgatni kénytelen vala azon nézetével, mikép az unio kérdésének eldöntését bízzák az uralkodóra.

„Le előbb az álarccsal — mondja többek közt Baricz ur — a nyíltan dobott keztyűt nyíltan veendem fel, s pedig oly téren (az országgyűlésen), hol többé senki sem fog erőszakosan elhallgattatni, hogy netán oly valamit mondjak, mi a hatalmasnak visszatetszenék. — A bécsi magasb körökben több oly gondolkodásnak vannak, kik a magyar-ország differenciáit illetőleg általam kimondott theoriát pártolják, a mennyiben azok sokkal nemesebben gondolkoznak, hogysen undorral ne viseltetnének azon thema iránt, mely „bellum omnium contra omnes” néven nevezetik: ma (folytatja tovább) csak a gyermek előtt nincs tudva, miszerint a vizsály főoka egyedül az 1848-ki III. törvényezék 2., 3., és 7-dik §-ából veszi származását.” (Érti itt a ministeriumról szóló törvénynek a nádori hatalmat körvonalozó, s a főpapok kinevezéséről szóló intézkedéseit.)

Látjuk tehát e nyilatkozatból, hogy a tulvitt papi agitatio, a mely a laikusok egy részét is magával ragadta, a románok közt is fog ellennézetre találni; tény azonban, hogy az izgatás nyíltan és lélekhaborító, szerfelett fenyegetőző irányban vitetett, a minőre nem hiszünk, hogy magok a főpapok is előre számítottak volna; és tény, hogy ez izgatás a nemzetek közt egykor oly szükségesnek ismert egyetértést nagyon megháborította; — a minőföve senki sem csodálkozhatik, ha ma már a magyarok magatartására nézve az ekkor nagy bajjal érvényre vergődött eszmék újabbakkal kezdenek eserélkezni.

Egéként nincs okunk nagyobb aggodalomra. Ausztria, a mely Bach abszolutszere alatt sem gondolt soha communisticus eszmékre, annyival kevésbé fog most alkotmányos életének fejlődése alatt, ily egész Európa által elkarhozott irányra tévedni; és ebből belátható, mennyire veszélyes magvakat hintettek el azok, a kik a tömegnek ily irányu biztosításokat adtak.

Ha azonban Erdély alkotmányos fejlődése történelmének legutolsó lapjainak gyakori ismétlésére kellene számítanunk, azon meggyőződésre kellene jutnunk, mikép a nép joga oly vezérek által irányozatik, kiknek uralma sértőbb, igazságtalanabb s elkeserítőbb minden absolutizmushal a világon; és nyugodott lélekkel mondhatnók ki, hogy inkább akarunk absolutismus alatt élni, mint kitéve lenni annak, hogy minden választással nemzeti gyűlölettel fanatiszt utcazi daemagogok fenyegetések vagyunkat s életünket.

Más részről megfontoljuk azt is, hogy ezen szomorító mozzanatok táplálékukat legnagyobb részben a közös birodalom és a magyar királyság még ki nem egyenlített viszonyaihoz szívják; s minthát a politikai élet ezen hullámzásának előbb-utóbb vége szakad, legyünk meggyőződve, hogy mindazon gyűlölet, fenyegetés és ármány, a mely minket megtámad, csak átmenti, s hogy a törvény tekintélyének teljes helyreállításával a gyűlölet elnémul, az utca daemagogok szerepe lejár, s a népek szeretik, vagy nem szeretik egymást, kötelezve lesznek arra, hogy egymást kellőleg megbecsüljék; s ha pártarcokat folytatnak is az alkotmányos jogok gyakorlásánál, de eltilva lesznek attól, hogy e pártarcok közt nemzetiségek nevét pengelengerezzék, s a vallás mysteriumait vegyítsék a korleskedés világi zajába.

MEGYEI ÉS KÖZSÉGI ÉLET.

— A Kolozs megye ideig. bizottmánya által kiküldött középponti választmány július 4-kén tartott üléséről lehetetlen egy kis közleménnyel nem szolgálunk; korjellemző az, s egy és más dolog megérthetőségét illetőleg, szükség némely részleteket ismerni.

Először is tollvivő felolvása az almási választókörletbe kiküldött szavazatszedő bizottmány jelentését, melyszerint ottan a közbejött rendeltetések s botrányok miatt a működést félbe kellett szakítani, s a bizottmány a közbejött felfedezések után a megkezdett munkálat igazságos és alapos voltáról sem áll jót.

Ezután olvastattott a szav. szed. biz. jun. 30-káról szerkesztett s bővebb magyarázatot nyújtó jegyzőkönyve, ugy szintén az almási járásbeli szolgabíró hivatalos jelentése, melyek megannyi adatul szolgálnak arra, hogy azon választó körletben a románok részéről valóban a legelsőbb eszközök használtattak fel, s a szavazás folyama alatt is a győnge lelkietek bűnös fenyegetésekkel próbálták terrorizálni.

Az almási j. szolgabíró jelentése hivatalosan igazolja, hogy n. almási g. e. lelkész Porutiu Vazul jun. 28-kán kiszállván Czold, Nyires, Bábon és Kükényes helységekbe, ott egyházi főpásztor körrendeletét nemzetiségi gyűlésre ösztönző magyarázattal kísérte, s nyíltan izgatott a birtokos osztály ellen, intvén mindenkit, hogy vigyázzanak, mert „az urak most az urbéri terhek visszaállításán mesterkednek.”

A szav. szed. biz. jegyzőkönyv egyik pontja szerint benn a bizottmány előtt tetlegességek került a dolog, annyira fel voltak az emberek izgatva. Így például csucsa Petrisor Mitru Brudás Alexát, mivel ez Pap Leontin román követjelölt nevét nem bírva betanulni, Pap Juonra szavazott, indulatosan háthaütötte, mi közbetrányt okozott. Elnök Petrisort a esendőrökkel elfogatta.

A jegyz. egy másik pontja szerint a biz. előtt jelentés tétetett, hogy zentelki Vincze András állítása szerint a románok a zentelki szavazókat azzal rémítik, hogy az urak az országgyűlésen minden bizonynyal vissza fogják állítani a robotot, mitől csak ugy menekedhetnek, ha oly románt választanak, a kinek nem volt jobbágya (mint p. o. Pap Leontin); ez aztán azt is ki fogja közzélni, hogy a havasi faanyagok díja lejjebb szállitassék.

A jegyzőkönyv egy másik pontja szerint zsoboki ev ref. lelkész Mike Lajos jelenté, hogy maga a zsoboki falusbíró oly ténynyel vádolja a román követjelöltet, mely még a magyar választók nyugodtabb kedélyére is felháborítólag hathatna. A dolog a bíró vallomása szerint így áll. Zsobok községének erdőpere volt Gothárd Zs. birtokossal. A zsoboki bíró elment tanácsot kérni Pap Leontin urhoz, kitől következő feleletet kapott: „elvezetitek nemesek erdőpertiket, hanem minden szabadságukat is, mert az urak a jobbágyok visszaállításán fáradoznak, a mitől csak román követ mentheti meg kendteket.”

A jegyz. következő pontja szerint Gyarmathi Miklós ur az ideigl. országgyűlési alapszabályok 60. §-e értelmében kifogást tesz, hogy Pap Leontin ur a morális corruptio tiltott eszközeihez nyulván, s e szerint elvesztvén mind választói jogát, mind pedig megválasztathatási illetékességét, személyére többé szavazás ne csak el ne fogadtassék, hanem semmissitessének meg mindazon szavazatok, melyeket a vád emelése óta kapott.

Mire a bizottmányi tagok s számos választók közt oly zaj támadott, hogy elnök kénytelen volt a tagok szavazatának többsége folytán is felbeszakítottatni, s a középp. választmány további rendeleit felfüggesztettnek nyilvánítani a választást, bevérén a román biz. tagok óvatát.

Ugyancsak hivatalos jelentés szerint Almásan a választók közt „a nadragosok, a magyar urak szétépését” igérő kiabálások, fenyegetések lázíták a kedélyeket, s általában az egész választási jelenet már-már a legaggasztóbb anarchicus jellemet kezdte ölteni.

S imé, mindezt a román vezetők műve; mert maga a nép békés szellemű, s ha egyházi átokkal nem fenyegetik, ha keblében a nemzeti feltélenykedés átkos szenvedélyét

nem szitják mesterségesen, ha nem ijesztik robottal, s nem ingerlik az „urakra“, és mindig „az urakra“, a magyarokra, a román népnek eszébe se jut bizalmatlankodni, s oly gondolatokra térni, a melyek a személy- és vagyonbiztonság szentségét támadják meg. Sőt, a nép becsületére legyen mondva, dacára ily hallatlan cynismussal folytatott igazgatásoknak, passzív sőt kedvetlen magatartást tanúsított, s erkölcsileg magasabban is állani látszik, mint vezetői.

Az almási botrány constatált tény lévén, a közép. választmány a választás felfüggesztését helyesnek nyilvánította, s miután a vál. biz. elnöke nem élt azon jogával, hogy az új választás napját kitűzze, e végett kitűzték f. hó 8-dika; a netalán bűnvádi keresetek alapját képezhető hivatalos irományok a fels. kir. főkörmányszékhez felterjesztetni határozottak, oly kérdés mellett, miszerint a f. k. fkszék figyelmét ez aggasztó jelenségekre (melyek az erdélyi megyékből vett minden tudósításokkal összhangzó) különösen kiterjeszteni méltóztatnék; a félbeszakadt választási munkát pedig, miután annak alapossága és igazságossága felől az utólagosan nyert felvilágosodások folytán maga a szav. szedő biz. se áll jól, érvénytelennek, s Almáson a választás egészen előlekedendők határozattal. A közép. vál. négy román tagja jegyzőkönyvre kívánta vétetni azon nézetét, hogy a választás csak folytatandó lenne, a mi nevétség, miután maga a vál. biz. önmaga se áll jól munkálataért.

Lemondván pedig az almási vál. bizottmányuk mind elnöke, mind magyar tagjai, a kik a személybátorságot ottan többé biztosítva a „nadrágosok“-ra nézve nem látják, új elnököt, s tagokat kelle kinevezni. A közép. ponti vál. egy magyar tagja se vállalkozott oly munkálkodásra, melyet már felízgatott, tévhitkeket elámitott választókkal, s még hozzá életveszélyek közt kell folytatni, minélfogva magok a közép. vál. magyar tagjai minden befolyást s dicsőséget a románoknak kívántak engedni, s egyhangulag Moga Jakab urra szavaztak. De Moga Jakab ur se vállalkozott, gazdaságban elfoglaltságát hozván fel tiltá. Ezután Moga Demeter kértett fel, a ki hosszas vonakodás után elvállalta. Kinevezettek aztán a vál. biz. tagjai szintén románokból, s a közép. választmány jegyzőkönyvében kifejeztetett világosan, hogy az almási vál. kerületbe azért kelle egészen új vál. bizottságot s főleg románokból nevezni ki, mivel az ottan mutatkozott jelenségek után magyar ember személybátorsága kétséges.

Megjegyzendő, hogy a gyalui választókerületben elrendelt új választásnál is magyarok többé nem vesznek részt, oda is Moga Demeter megy ki elnökül, magok a közép. ponti választmány magyar tagjai kívánván a románoknak tért nyitni oly dicsőségre, melyben senki se kíván a magyarok közül többé osztozni azon felfedezések után, a mik már minden oldalról constatulva vannak.

Bizonyos tehát, hogy mind Gyaluban, mind N. Almáson román követ fog megválasztani, s ha mindössze 20 román választó jelenik is meg, övek a többség, mert a Kolozsmegyei magyarság nem pályázik többé, s tán nem is pályázott volna, ha előbb értesül arról, hogy minő eszközökkel dolgoznak a román vezetők.

Ezután olvastatták a 4-dik, puszta-kamarási vál. ker. szavazott bizottság jelentése, mely szerint ottan legtöbb szavazatot nyert Moga Demeter, de a választás a magyarok részéről benyújtott nyomatékos tiltakozvány bevételevel zárattott be.

E tiltakozványt aláírták: gr. Béldi Ferenc, b. Kemény Gyula, Kovács János, Simon Mihály, Simon Albert, Pál Mózes, Rácz János, Elekes Samu, Temesvári Márton, Gombos Sándor, Márk László, Sugár Ferenc, Gothárd Sándor, Sándorházy György, Gothárd József, Finta Samu, Szilágyi György, Kiss György.

E tiltakozvány szerint, ha nem vételnék is tekintetbe, hogy az egész eljárás törvénye nek teljes mellőzésével rendeltetett el, az már magában a következő okoknál fogva se lehet érvényes:

1) A szavaztatás nem eszközölhetett még az ideig. országgy. alapszabályok megértése nélkül se; mivel Moga Demeter követjelölt tiltakozott az ellen, hogy a szavazás a falusi jegyzők jelenlétében történjék, a minek következtében számosan szavaztak olyak nevében, a kik rég meghaltak, s a kiknek nevére hibáson adatott ki a szavazási jegy.

2) Moga Demeter nem átalotta követjelölti lére személyesen agítani maga mellett, s morális erőszakhoz nyúlt, arra késztelvén a papokat, hogy az embereket a püspök nevében fenyegetések egyházi kiátkozással és el nem temetéssel, ha nem szavaznak rá.

3) A szavazást terrorizálta hivatali tekintély, miután minden oldalról azt lehet hallani: a vice-gubernátor parancsa, hogy mindenki Moga Demeterre szavazzon.

4) Anyagi erőszak követtetett el, miután a szavazatszedő bizottmány ajtajában idegen

megyei egyének, névszerint Moga László, Moga József s Gidrai tordamegyei szolgabírák, Siuliu Denezs törvényzéki ülnök és más balassfalvi clerikusok fenyegetésekkel taszították be a szavazókat, megparancsolva, hogy Moga Demeterre szavazzanak, miáltal több győnge lelkiismereti csakugyan rászavazott, noha őt a szavazás napjáig sem hír, sem névről nem ismerte.

5) Törvényellenes és inhumanus fenyegetésekkel erőszakolták a választókat, hogy szavazzanak Moga Demeterre, különben ismét robotra fognak kényszeríteni az uk által.

6) Moga Demeter néhányszor berontott a szavazatszedő-bizottmányhoz vagy abban akarva rendelkezni, hogy melyik falut vegyék elé, vagy pedig protestálván valamely falu elővetése ellen, a minek csak terrorizálás volt czélja, a mit ő, ha mindjárt kormány kiküldtette lett volna is, jogosan nem tehetett volna.

Ezek a nyilvános ülésben felolvasott pontok, melyekhez mi semmit se tettünk, s a melynek alapján az alábbiok a szav. szed. bizottmány elb. azon nyilatkozattal járultak, hogy a szavazás nem történvén meg az ideiglenes országgy. alapszabályok értelmében, s azonkívül terrorizálás is jöven közbe, a választás érvényességét el nem ismerik, az ellen tiltakoznak, s kéri a tiltakozásuknak a közép. választmányhoz felterjesztését.

Imé, egy még kellemetlenebb tárgy, a melyhez a közép. választmányunk szolánia kelt. Tizennyolcz aláíró tanuskodása után nem lehet kétségbe hozni, hogy a felhozott sérelmek alaposak, s maga Moga ur is csak annyit mondott rá, hogy ő soha se mondja, hogy a robotot valaki vagy éppen az urak visszaálitni akarnak, sőt nyilatkoztatja elismerését, hogy a jobbágyfelszabadítás egyenesen a magyar nemesség szép műve; ez megszavazta, s a császár helyben hagyta; ő mondja ezt, s nyilatkoztatja, mert nem volna becsületes ember, ha ellenkezőt állítaná; a mi pedig azt illeti, hogy őt a választók ne ismernék, biztat hat mindenkit, hogy elannyira ismeri őt a Mezőség, hogy a mig él, mindig ő lesz onnan követ, mire a köz. vál. s mmit se akarva felelni, csupán megjegyeztetett, hogy csak igaz a, ho y a valódi érdem mindig szerénységgel párosul. De a közép. választmány nem lévén feljogosítva belevágni az országgyűlés verificaló-bizottmányának fenntartott jogkörbe, azoa határozatot hozá, hogy a bevégzett választási munkát, a tiltakozványt együtt terjesztessék fel a kir. főkörmányszékhez szintén különös figyelembeajánlással melett.

Az ötdik, nyulási, választó kerületből vett jelentés szintén felolvasott. Legtöbb szavazatot kapott Dunka Pál főkörmányszéki tanácsos.

A további s illetőleg csak expedialási feladatokat eintézésre elnök megkértevén, a gyűlés eloszolt.

Az eddigiék szerint tehát Kolozsmegyében kifogastalanul ment keresztül a választás az első és az ötdik vál. kerületben, s így kétségtelenül követeknek tekntetők: Fekete János s Dunka Pál urak. Tényleg meg van választva a 4-dik vál. kerületben Moga Demeter; de aligha a verificalionál el nem esik, miután eszélytelenül idézett fel maga ellen oly vádakot, a miknek még csak árnyékát is kerülnie kellett volna, mint követ kéreseknek. A második vál. kerületben valószínűleg Vajda László, a harmadikban Pap Leontin f g megválasztani, de csak románok által, s valóban nem igen előnyös előzmények után.

Szerk. ur! soha ön e közleménynél hitelesebb nem hozhat becses lapjában. Minden tételért felelek, ha változtatás nélkül kerül ki sajtó alól.

H. S.

— Háromszék, július 1. Követválasztásunk megtörtént. Kézdizsék ma csendes mint szélvész után a víztükre, mert a fekorbaolt kedélyek visszaestek rendes medreikbe, a közvélemény merre gravitál jökor megmutatta magát, s így a ki netalán követségre vágyott, az is stratégiai szempontból igen okosan visszavonult, ki is mert volna ama fényes névvel, annyi érdemekkel versenyezni!

Gróf Mikó Imre ő nagyméltósága képviselőnk! 1050 szavazóból megjelent és eléjárult 728 és választotta ő nmlgát, ezeken kívül adott 5 gróf Mikes Jánosnak, 1 báró Apor Józsefnek, 1 Kovács Istvánnak; csendesen szép egyetértéssel, azonban nagy lelkesedéssel folyt le a szótatolás, elannyira, hogy egy agg és beteges volt székelv húszár szekerem hozatta be magát a választó-bizottmány eleibe, hogy halála előtt gróf Mikó Imre ő excellenciáját szavazatával megtisztaltesse. Erős óhajta lenne székünknek, ha a jelen országgyűlésen ama nagy férfi által képviselhetné magát.

Kézdizségi.

— Háromszék, Orbai július 1. Nem sokkal ez előtt közöltem volt háromszéki követjelöltjeink neveit, mire t. szerkesztő ur azon megjegyzést tette, miképp talán czélszerűbb leendő majd a megválasztott követek neveit

nyilvánosság elébe hozni. Most örömmel tudatom, hogy az ige testé vált Orbaiszékre nézve. Mult hó 30-án megtörténvén itt a választás, 404 szavazattal 123 ellenére Thury Gergely derék hazánkia nyerte meg az Orbaiszék részéről követséget. Erős meggyőződés táplál bennünket, miképp ezen szinte általános felkiáltással választott követünket, kinek a nép bizalmát megköszönő beszéde a töredék ellenpárt jelen volt tagjait is legyőzte és meggyőztette, visszatérte alkalmával is épp oly zajos eljenzések közt fogjuk elfogadni, mint a melynek közt kísérte őt a választás bevégezése után az összes népserég a választó-teremig, s onnan vissza szállásáig.

G.

— Gyergyó-Szentmiklós, június 26. Midőn egy külön erdélyi országgyűlésről fölmertült hír, bércözözte vidékünkön szétterjesztett, ismervé szentesített törvényeinknek jogszertlen kötelező erejét, öntudatunk szentesítlyebe azon hiedelem fészkelte be magát, hogy egy külön erdélyi országgyűlés a koronás fejedelem által szentesített 1848-diki törvényeink szerint, csakis a jámbor óhajok sorába tartozik.

A kibocsátott országgyűlési ideiglenes alapszabályokban kijelölt térnek elfoglalását egyelőre kérdéssé akartuk ugyan tenni, de számotvetvén honfi köteleink földatával, érett megfontolás és szilárd elhatározás után, — tekintettel a jelen szomorú viszonyok kényszerítéségének nyomására — elhatároztuk kilépni az ez időszertinti egyetelen küzdterre; vivni — ha lehet — alkotmányos jogaink diadaláért, vagy pedig, a köznyos jogaink diadaláért, egyetértes, a fölízgatott nemzetiégi kedélyek lecsillapítása, a nézeteltérések kiegyenlítése és egymás közötti tartós béke megszilárdításáért működésünknek, az igénytelenségünkhez mért áldozat parányi fővényszemét a kedves hon oltárára letenni. Ennek következtében mezővárosunk közséje is élni kívánván az ideiglenes alapszabályokban neki kijelölt joggal, a közép. ponti bizottmányt kineveztetett; s minelőtte ez, a követválasztási előmunkálathoz becsatkozott volna, egyhangulag jegyzőkönyvre vétetni kívánta:

A kitűzött erdélyi országgyűlés, valamint az erre vonatkozó ideig. alapszabályok is a jogos uton hozott s koronás fejedelem által szentesített alaptörvényeinkkel, melyek jogos uton mindez ideig el nem töröltettek — ellenállás s alkotmányos jogainkba ütközők lévén, habár a követválasztási előmunkálathoz a mostani szomorú viszonyok nyomásának kényszerítéséből belebecsatkozik is, ünnepélyes óvast tesz: hogy egy ily fogalomban vett cselekvényből jövére alkotmányos jogaink gyakorlására valami visszaható nyomás, vagy a jelen törvényellenes eljárás jogszerűségének általunk föltétlen elismerése következtessék.

Ezen tiltakozás után a közép. ponti bizottmány kiküldtette a felszólamlási és kiigazítási bizottmányt, mely teendőjét illő pontossággal bevégezvén, az illető bizottmánytól az eddigi működés eredménye a főkörmányszéknek átküldtetett. A főkörmányszék június 26-ra tűztén ki a követválasztási napot, az illetők — 17 tag kivételével — meg is jelentek választói joguk gyakorlására; s fájdalom! minelőtte a szavazatszedő bizottmány működését megkezdhetné volna, újra kellemetlenségek és ezekből eredő tiltakozások merültek fel; ugyanis a szeplőtlen jellemű hazafiuság- és közséjünk jogos ügyeiben fáradhatlan tevékenységéről ismeretes közép. ponti bizottmány elnöke Kiss Antal ur előterjesztése után, a jelenlévők fájdalommal értesültek arról, hogy az id. alapszabályok 72. §-a ellenére, a helyettes királybíró mlgos Szabó Adám urtól a közséj bírához egy rendelet érkezett, melynek tartalma szerint — a választási helyiség kivételével, — a választásnál kültrend- és csendesség fenntartására örködni, Purpriger Ferencz dulo ur rendeltetett. stb.

Ezen intézkedések egy tekintetűk, mint gyanusítása és megsértése az illető tagoknak; miert is ezen semmi okozat által nem indokoltató tények ellen, minckutánna jegyzőkönyvileg ünnepélyes óvast tettetett, a kiküldött bizottmány elnöke Kedves Tamás ur lelketemelő szónoklatában figyelmezteté az összetemőlt választókat a mai nap eseményei eredményének horderejére, s felhívta őket, önmeggyőződésükről s minden egyéb önző mellékletekintetek háttérbesorításával kötelemük lelkiismeretes teljesítésére, s különösen az egyetértés és az élvezendő választói joggyakorlás tisztelhetlentartásának ék-követ magában foglaló példás rend fenntartására. Ezen szónoklat hársány eljenzésekkel bezárván, a szavazatszedő bizottmány megkezdte működését, s a választók oly példás renddel teljesíték köteleiket, miszerint maguktartásának tisztelhet eredményező jelleme, fényes bizonyítványt adá az oly nagy enthusiasmusnak kereszttel vitt rendőri eljárások szükségességének.

A kiküldött bizottmány működését bevégezvén, a szigorú ellenörkődéssel kezelt szavazatok jegyzékei szerint, általános szavazati többséggel országgyűlési követnek kikiáltott Ferenczi György.

Bárha a megválasztott követ urnak, az ideiglenes szabályok következtében utasítást nem adhatunk, mégis tántoríthatlan hazafiuságáról ismert becsületes jelleme biztos garantiát nyújt nekünk arra, miszerint megteszi lelkiismeretesen mindazt, mivel alkotmányos jogérzetűnek, hazánk dicsősége és boldogsága előmozdítási feladatának, kipróbált jellemsszilárdságánál fogva tartozik.

Egy honpolgár.

Belső Szolnok központi bizottmányi gyűlése. Dézs, július 2: A követválasztások folytával mai napra felsőbb rendelet nyomán a központi bizottmány összehívott. Jegyzőkönyv olvasás után az administrator a kormányzó távirati rendeletét közli, melyben jun. 29-ől felszólítatik, miert nem táviratozta a követválasztások eredményét; ugy az ezen felszólításra táviratilag írt választ, melyben az administrator a rettegi kerületben félbeszakadt követválasztást adja az elmulasztás okának, s hogy személyesen ment ki ott a dolgokat helyrehozni. Továbbá főkörmányszó Crenneville ő nmlga táviratilag rendeli, hogy ezután minden nevezetesebb ügyek hozzá Szebenbe küldessenek. Az ideiglenes állapot tekintetével a bizottmány e rendelkezésekhez nem akar szólni.

Most a központi bizottmánytól a követválasztásra kinevezett választó bizottmányok előterjesztései olvastatnak. Mindenünnen beküldötték a választási listákat két példányban, s mindenik kerület választási jegyzőkönyvét felolvasták.

Földvári József központi bizottmányi tag volt alkotmányos alispány engedelmét kér, hogy családi okok miatt történt elutazása miatt a választó bizottmányokba nem jelenhetett meg; haza érkezett ugyan, de a felhívást 27-kén kapta, mikor már meg készt. Azonban nem teheti, hogy a B. szolnokban történt követválasztási eljárások felett érzékeny megütődést ne nyilvánítson. Jól tudom én, hogy követválasztások alkalmával az alkotmányos világban is voltak korteskedések. Megvendégelték, megittatták párhiveiket az illető követjelöltek. De arra a történetben nincs példa, a mi itt köztünk történt. Megfordultam vagy három helységben és borzadályllyal kelle szemlélmem, hogy a vallással s ennek szertartásaival fanatizáltak a román lelkesek a népet. Egyházi átkot mondtak azokra, kik nem a román fölirtre szavaznak. Az egyházi átkról s a vallásos igazságokról körölvén van kezünkben, melyet annak idejében, ha szükség, fel tudunk mutatni. Így aláták le a vallást a politika eszközévé, s demoralizáltak a népet. Részemről én egy ily választást a rendeletek ellen s minden emberi törvény és jogellenességek tartok s indítványozom, hogy ezen követválasztás megsemmisítettessék.

Elnök közbe szól: vegyék rendre a dolgot, s ugy véleményezzék a választásokról.

Olvastatik Torma István, a rettegi választó bizottmány elnökének jelentése, melyben tilizes okát adja, miert kellett 28-an a követválasztást félbeszakasztania. Román esperes Pap János a választókat meg-megszólította a követjelölti nevére, ha mást mondtak, figyelmeztette, az elnök eljárása ellen, hogy hiven íratta be a választók által mondott neveket, kikelt. Az elnök rendre utasította, de garázdaságával felhagyni nem akart. Ekkor jegyző Dezső Mihály és Tatrasi Sándor, majd Szócs János bizottmányi tagok székeiket elhagyták. Pap János esperes fellépését és szembeállítását a bizottmány méltóságával összeférhetlennek tartván. Ekkor elnök Torma István a szabály értelmében a tagok leapadása miatt a választást félbeszakasztottnak nyilvánítja, s hogy azt a közép. ponti bizottmánynak fel fogja jelenteni. Azonban Pap János nyilatkozta, hogy ő az elnökséget átvászi, erre rendete van s helyettes jegyzőt akar kinevezni. Torma István az elnökségről nem mond le. Az eddigi választási listákat és jegyzőkönyvet bepecsételték, s a dolgot az administratornak jelenté.

E felolvasás után a központi bizottmány előtt az administrator elnökileg nyilatkozik, hogy másnap reggel kiment a helyszínre. Filipescu ur, román bizottmányi tag is nyilatkozta Pap János eljárásának helytelenségét. Felszólítottam — ugymond — a bizottmány tagjait, folytatták munkálataikat és a népet ne várakoztatnák; Dezsőfi lemondása mellett állván, helyette jegyzőt állít Bogya urat neveztem ki, s a választás a maga rendén végbement. Rendbe is szedtük a szavazatokat. Szavazó volt 1404. Ebből szavazott Boheczel Sándor naszodi kapitány urra 1027, Torma Károly ura 115, Baricz Györgyre 1. Boheczel Sándorra bíbas és utasítás elleni megnevezésekkel 261. Minthogy a bizottmány tagjai a munkálattal mind alá nem írták, s a

szavazatokat össze sem számították, ezen összeszámlálás hitelesítésére Ungvári György elnöklete alatt biztosok nevezettek, kik délutánra jelentéseket megtegyék.

Torma István szót emel, s pártolja Földvári Józsefet. Sajnálja, hogy a román nemzet ily módon lép fel alkotmányos jogának gyakorlására. Sajnálja a népet, hogy így vezeték félre s a legszentebbet, a vallást használják fel a nép fanatizálására. Hallottam egy egyentől, midőn a szavazó nem tudta kimondani a nevet s Alexandru Buhac mondott román nyelven, így falángatni: Számár! három napja, hogy tanították s még sem tudod.

Ungvári György alparéti választó kerület élökébe ben levén a szobában, nem látta kitűnni mit történt. A választás egyébiránt csendben és rendesen folyt le. A választás színlelyére érkezve látta, hogy a papok templomi zászlókkal és keresztelornatusban vezették a népet. Valóban én is kárhoztatom, hogy a vallást — mely szent dolog — a politikával összekeverték, s lealázták. Tegnapelőtt egy zsidót látott s kérdezte: miért nem jelent meg a szavazatra? A faliak — ugymond — agyonverésel fenyegettek, ha nem arra szavazok, kire ők, s nem merem elmenni. (Felkiáltások: ilyen sok történt.)

Bethlen Sándor elegendő okot lát, hogy az eként választott követeknek erendentalist ne adjunk. A templomi szentségek, egyházi átkok felhasználása mellett a népet azzal ámitották, hogy a magyarok visszateszik a robotba s több efféle, mikről a documentumok kezeink közt vannak, a maga helyén és idejében fel fogjuk használni; de mindezek mellett én azon okból, nehogy egy új választás által a nép új igazgatóknak legyen kitéve, ezen választást a módnak és az eljárásnak hibáztatásával helybehagynám s a követeknek a erendentalist kiadati határoznam. Különösen én, ki magam is Biltz kanoikkal szemben követjelölt voltam, gyantsítás terhe nélkül másképp nem vélekedhetem Biltz et, ki falumban volt pap 48-ban, s irányomban, mint földes ur irányában, már akkor megelőzőleg viselte magát, merem ajánlani s remélem megfelel a multban benne helyezett bizodalmonnak. Írásban felolvasom azon jegyzőkönyvre iktatandó véleményemet, mely mellett a erendentalist kiadjuk. Felolvasa, mit a központi bizottmány szavazat után 4 román tag kivételével elfogadott, s mit alább közleni fogunk.

Csűrűs bethleni ref. lelkész, s ugyan ott követválasztói biztos, felirást indítványoz a kormányzókhoz, melyben a román papokat megfeddteni kéri a kormányzók által, hogy a vallást eként profanálták, áforizényát mondtak a népre azt a rettentő átkot, s a különben is vallásos és vakbuzgó népet — tisztelet a kivételnek — ennél fogva politikai célokra fethasználták. Egyébiránt pártolják gróf Bethlen Sándort, s a jegyzőkönyvi beiktatást. Lápósi kerületben előfordult eseményeket közelebbről közöltük. A szavazatok eredménye: M.-Lápósi kerület szavazott 1102, Mán Gábor 954, Betegh Kelemen 146; Retteg svavazott 1404, Boheczel Sándor 1027, Torma Károly 115; Alparétou sz. 1239, Pap László 1221, Vajda János 16; Bethlen szavazott 1222, Biltz 871, Bethlen Sándor 351. A jegyzőkönyv, mely mellett a erendentalis kiadandó, így hangzik:

Noha a központi bizottmány a szavazatszedő bizottmányok jelentéseiből s az egyes tagok szóval előadott jelentéseiből is sajnálalándó tudatot merített mindazokról meg a vallás szent palástja alatt is folytatott agitációkról, melyeket sem a szokás, meg kevésbé pedig az ideiglenes országgyűlési alapszabály világosan megfelelő pontjai s utasításai meg nem engednek, s melyek az egyik nemzetiség jelöljeinek érdekében aként lőnek felhasználva és alkalmazva, hogy a nemzetiségi sajnálatos ingerlékenység már-már zajosabb jeleneteket s utókövetkezményeket télt kilitástba, a középponti bizottmány főként abból a tekintetből, mely a verificatio megtagadása esetében a nemzetiségi ingerlékenység által más-kint is — mint a választás arról meggyőzőtt — igazolt állapotba helyezett román nép ingerlékenysége, mint felhető, a testvériség együttlétét s ennek következtében a közcsendet felzavaró jeleneteket előidézésére fokoztassék, kénytelennek látja magát a központi bizottmány a választásokat, illetőleg a választókat igazolni. A rettegi vál. kerület bevégzett munkálatainak befejezésére pedig egy a serutiniumot bevégzendő fiok-bizottmányt kinevezni avval a hozzá adással, hogy valamint a választásoknál történt eseményeket a központi bizottmány sajnálatosoknak tartja s azokat csak kárhoztatni tudja, úgy a verificatio kimondására a román többség ingerült magatartása által magát erkölcsileg kényszerítve látja.

Ezen indítvány szóról, szóra jegyzőkönyvre vétetvén, s a rettegi munkálatok áttekintése s igazolására a bizottmány kinevezetvén, most Torma István felszólítja a középponti bizott-

mányt, a követek ellen nincsen-e kifogások, hogy tudniillik a szabály értelmében a 30 évet betöltötték-e, nincsenek bűnvádi, vagy politikai kereset alatt? Elnök nyilatkozik: a 30 évet mindnyájan betöltötték, felhozatván némelyek által, hogy Kóvár vidékéről Mán ellen 1861-en bűnvádi kereset küldetett a meggyéhez, s hogy Biltz is bizonyos telegrafirozásért kereset alatt van. Elnök Mán elleni keresetről semmit sem tud, Biltz pedig fel van oldozva. Elnök: megnyugtatóra minden aggodalom elenyészett, s közhajtás nyilvánult: vajha Belső-Szolnok és idők óta őrzött törvény és biza iránti hűségét behamalyosítani ne fogják.

Zömlén.

— Dézs, jul. 3. Mai nap választott közönségi gyűlés tartatván, a követválasztó bizottmány munkálataiból kiűnt, hogy Véér Farkas hazánk kitűnő notabilitása, 4 szózatot kívül, az összes szavazatot megnyerte, s követünké lőn kinevezve, miről már akkor június 27-én a városi hatóságtól táviratilag Soffalvára értesített is.

A választott közönségi gyűlés folyama alatt 11 órakor főhadnagy Pécsi Imre be ad egy éppen most vett távirügynyt nagynevű követünktől, mely fordításban szóról, szóra így hangzik:

Feladott Beszterczén 1863 július 3-kán 10 óra 5 perc délelőtt, megérkezett Dézsre 11 órakor délelőtt. Városi hadnagy t. Pécsi Imre urnak.

Éppen most érkezvén biza, veszem a nagyrebesült értesítést, mely a tekintetes városi közönség által hozzám intéztett. Megtiszteltetve a tekintetes városi közönség választása által a követi állomással, azt elfogadni egy oly kötelezettségnek tartom, melyet a bennem helyezett bizalom s egyzersmind azon köteletségérzet ruház reám, a hazától azt a legvégteltetesebben fenyegető körülmények között meg nem tagadni azon munkás szolgálatot, melylyel annak minden hű polgára tartozik. Azt az óhaját csatolom ide, hogy mielőtt az országgyűlés helyére érkezhetném, a városi közönség előtt mint annak képviselője magamat személyesen bemutatthassam.

Véér Farkas.

Harsány éljenre tört e távirat felolvasásával az egész gyűlés. Medgyes indítványozta, hogy ezen távirat magyar nyelvre fordítva szóról, szóra jegyzőkönyvbe iktattassék. Krémer és Ungvári pedig azon rendkívüli öröm kifejezése végett, melylyel ő méltósága a követi állomás elfogadásával városunkat megistelt indítványozták, hogy még ezen gyűlésről okleveles díszpolgárrá nevezessék ki. Mi is közlekedéssel elfogadtatván, erről azonnal ő méltóságát értesíteni, választott közönségi elnök Róth Pál megbízott.

Zömlén.

II. Szolnok, Retteg, jun. 29. 30.

E hó 27-dike vala azon nap, melyen a lendő országgyűlési követek megválasztására egybehivatánk. Retteg, Bethlen, M.-Lápósi és Alparéti valának meggyénben választó helyekül kitűlvén, melyek közül a rettegi választás körtüli eljárást és eredményt közlöm.

Mi úgy tudjuk — s ugy is van — hogy midőn valamely ügy végrehajtása legfelsőbb helyről rendeltetik el, tüzetik ki, csakis a politikai tisztikar teendője azt érvényre emelni, az illetékeseket a maga rendje s módja szerint értesíteni; s mégis jelenben a rettegi választáson fájdalommal kelle tapasztalunk némely túlbuzgóknak ez ügyben való beavatkozását.

Tudni kellene ha a szeretet lelke nem melengeti az emberi kebelt, a szépek, nagy-nak, nemesnek és dicsőnek szent magva használaton vettetik; mert a kopár kebel nem bír elég táperővel a boldogító növény fejlesztésére. Az egyértérs, béke, testvériség boldogító sága helyett gyűlölet, bosszu, kaján irigység veszedelmes gyomjai fejlődnek ki, melyek a társadalmi életnek pusztító mérges növényei.

Erkölesi kényszer követek el vidékünk azon tagjai, kik az országgyűlésre küldendő követválasztás tárgyában körleveleket küldének szét, névszerint ki irván abban a választandó egyént (t. i. Alexander Bohocelu) s elmondák, hogy: „jelen az idő, midőn a több százados igát a román nemzetnek módjában áll lerázni, s erre legalkalmasabb Alexander Bohocelu, ki a román nemzetnek minden fiait szabaddá és boldoggá fogja tenni.” (Oh mondjátok meg mi az az iga, mely a 48-iki szentesített törvények által le nem vétetett? S mi az a boldogság, melyet kiváltáságosan csak a magyar nemzet élvezhet?) Ezen körlevelekben vala a román nép egyháziag elátkozva, a hol nyíltan kimondották, hogy: „a föld ne hordozza hátán, a sir ne fogadja be halála után, s mennyekben ne rés-

szeltessek az örök udvból az olyan román hallgató, ki ezen egyházi körlevélnek nem engedelmeskedik.” — Ugyan miként lehet a tudatlan néptömeg kényszerítésére nagyobb és veszedelmel okozóbban befolyhatni, mint a mondottak által?!! Ily módon irrt körlevelek által akarjátok-e a testvéri érzelmet fejleszteni, s beléletlünk kapcsolásra a biza-lom szövétgét megírni?!! Látjátok ezen veszedelmes, mérges lehelletű körlevelek keltik a nép között azon ijesztő rémképeket, hogy ha magyar urat választanak, azok azon fognak működni, hogy: „a szolgálat visszaálljon, a curialisták fel ne szabaduljanak, a román nemzetiség el ne ismertessék, s nyelve vitalosnak el ne fogadtassék stb.”

Junius 27-dik reggelén megkezdődtek a bevonulások; minden csapat elején a lelkészek és dászkelek örömeinek zengedezései közt lépegetve valának a vezetők. Látható volt egy díszesen kiállított román nemzeti nagy lobogó — a számos apróbbakat mellőzve, — melyen aranyos betűkkel ezen felirat vala olvasható: „A Bohocelu.” Hallható vala a rettegi román jegyző, mint leghatalmasabb torku (észről szó se lehet) által előre miként éltetett Alexander Bohocel naszódvidéki kapitány, mint már közöttük megválasztott országgyűlési követ.

Egybeülvén a választásra kinevezett 17 személyt bizottmány mgs Torma István ur elnöksége alatt, felolvastatá a kinevezetést, fel a kiadott szabályokat, fel az elnöki kinevezetéstől azt is, hogy azon esetre, ha netalán tán az elnöki székét el nem foglalhatna Pop János román g. e. esperes elnököljön. Megalapíták a felmerülhető esetekre nézve a szabályokat, s megkezdék munkálataikat.

Jelölték valának a román részről Bohocel Sándor naszódvidéki kapitány (ki 1848-ban mint követ a pesti országgyűlésen is jelen volt); a magyarokéról a nagyreményű Torma Károly.

Itt már a lenne hátra, hogy irjam meg ki hány szótátot kapott; mert azt, hogy a követ Bohocel Sándor fog lenni fölösleges említeni, s azzal a tks szerkesztő urnak a viszont találkozásig is mondjak jó egészséget. Nő ezen utolsót, hogy birjon jó egészséggel kívánom is; de tudósítasomat nem zárhatom be, mivel a választás rendén sok oly egy s más merült fel, mik miatt még jelenleg süncsen a bizottmány munkálatai bevégezve.

A 7 személyt bizottmány közt 3 román férfin tul. Egyik mivel, illedelmel, szelid magaviselet tanusító, vitakozni szeret, román hazafi, ha állításai ellen helyes okok hoznának fel, az igazat elismerő. A 2-dik, mint fiatal tapasztalatlan, ismeretlen a multtal, nem számító a jövőre, csak a jelen élvezetén kapó. A 3-dik magaviselete a rajongásig tulvitt. Beszédében, módorában sértő; az idom és törvényesség szabályai-
val keveset gondol. Ezen férfi szálkaskodása és a szabályoktól eltérő magaviselete adott okot arra, hogy e hó 28-kán a bizottmány — némely általa többször megsértett tagok kileptével — munkálkodását megszakítani volt kénytelen, mikor is a munkálatok lepecsételtvén, jelentés tétetett az illető helyre. Másnap 29-kén miuekntána megyei administrator mgs Pataki Dániel ur kijött, s elnök Torma István urat barátságos kérdés után a működés tovább folytatására megnyerte, s az elnöki székbe gondatlanul rohanni ké-szült esperes Pop János ur által is megkér-
retve, Tatrasi Sándor is a várakozó népet tekintve, székét ujából elfoglalta; Dezsőfi Mihály helyett, ki már a vidékről eltávozék póttag g. esperes t. Bogyu ur által a választási bizottmány kiegészítettén, a választás végrehajtott. Mikor is a névsori tabellák a v. tagok által aláíratk, és már csak azon jegyzőkönyv elkészítése és aláírása hiányzék, mely a felbuzakítás tényét s az új tag be-léptét híven mutatta fel; de ezt esperes t. Pop János ur tenni nem akarta; azért a szózatok számbavétele nem eszközölthetett, s lepecsételve a munkálat, egy küldetett a centralis bizottmányhoz.

Mindamellett is, hogy a román lelkészek, dászkelek és jegyzők folytonosan működtek betanítani a népek az elég egyszerűen hang-zó Alexander Bohocelu kapitán u de la Naszód nevet, oly sok variatíót csináltak a valóságos oláh hangzásu névből, hogy az eredetire reá ismerni valósággal nehez, mint p. o. Boha, Bohoc, Buhucu, Bogocán, Buhere, Bucz, Bucucán, Huzecel, Buhuo, Bucuel, Buhusoj, Otrocel, és végre egy román így is nyilatkozá: „Alexander csinye czinye czare.”

Számosan voltak olyanok is, kik hosszas homlokörzölés és fővakarás után is kényte-lenek voltak nevet megvallani „um! járe amujtat.” Mindannyiszor esperes Pop János ur apró kérdések tételével elpróbálta az álta-lok betanított nevet észbejuttatni, mely miatt többszöri szálalkozás történt. Ugy a többek között megtörtént az is, hogy egy szózatoló midőn a betanított nevet elfelejtve megmon-dáni nem tudta, rettegi g. e. esperes Trifphon

Marusán ur ezen szavakkal riasztá meg a név kitalálásában teprenkedőt. „Magárule! mult! taim vacat mégis lai újít.”

Igy folyt le a választás, mint hallottuk, meggyén többi választókerületében is!!

Hogy mennyire heviti bebléket román testvéreinknek a valódi testvéri szeretet, világosan kitűnik abból is, hogy meggyénben, hol a lakosok számát vése tekintetben, egy negyed-részt a magyarság tesz, ha pedig a birtokot nézzük, több mint fele magyar birtok, a négy országgyűlési követek köze egy magyar sem juthata be. Éljen a testvériség!!

Köblös István.

U. i. Nem hagyhatom az érdemet elismerés nélkül, és örömmel valom be, hogy a nép az egész választási idő alatt a legnagyobb rendet és józonságot tanusított.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Kedvező ujdonság a nagy-várad-kolozsvár-brassói vasút tárgyában. A „Bihar” írja: A mérnöki előmunkálatok befejezve lévén, a fővállalkozó Pawels bankár tegnapelőtt városunkba érkezett. Környezetében voltak Zichy Ferencz és Zichy Edmund grófok, Le Galais bankár, Herz vasúti főmérnök, Maager Károly a brassói kereskedelmi kamara élnöke, Hollán Ernő és többen. — Megérkezéstük alkalmával Haller Sándor gróf vezénylete alatt, megyei birtokosaink és városunk polgáraiból összegyűlt igen szép társaság fogadta, mintegy bizonyítékul annak, hogy a létesítendő údvös eszme a valódi köz-ohajtatnak kifolyása. Alig egy órai pihenés után, a felállítandó időhöz helyiségenek meghatározatása végett a Rhedei-kert melletti tért, szőlőhegyeink egy részét, valamint a mostani indóházat megtekintették és gondos vizsgálat alá vették. Este Szanisztó Ferencz l. sz. plüssök ur ő mlgának magyar vendégserető há-zánál fényes díszvacsora tartatott, melyre a szívesen látott vendégek tiszteletére válogatott és valódi magyar zamatu társaság volt hivatalos. Az estély élvezetét zellendüs toasztok fűszerezték. Tegnappal reggel Pawels ur egész körkérzetével az erdélyi vonal megtekintésére elutazott, mely útjában meggyén határszéleig számos ügybarátot elkísértetett. Erdély fennemelt vendégei e hó 3-kán Kolozsvárról valának. Itt közöttük nagy örömet okozott Pawels ur feltűnő jó véleménye Erdély természeti szépségei felől, kire mint monád a Királyhágón innen vidék mély benyomást tett. A vendégek tiszteletére bankettet adtak, melyet lelkes toasztok fűszereztek, babár Pawels ur gyöny-gelkedése miatt jelen nem lehetvén, ez a köz-örömet nem kevésbé zavarta. Azonban hatá-rozottan kijelenté már is, hogy a központi vasúti bizottmánynak július 20-án Pesten tartandó ülésében, mint Hirsch és Bischofeim belga pénzházak megbizottja — a vasút építése feletti szerződést aláírni ohajlja, s mihelyt a kormány engedélyt és biztosítékot ad, a vasút-építést azonnal megkezdetik. Reménye van, hogy e munkálat még az őszön el lesz kezdve Váradtól Kolozsvárnak. Megtekintvén vendégeink a vasútvonalat, Oláhországba útznak át, meg udandók, hogy az oláh kormány melyik ponton kíván ezen vonallal érintkezni?

— A nagyvárad-kolozsvár-brassói vasút középponti bizottmányának elnöksége részéről felkérletnek a nagyvárad-kolozsvár-brassói vasút középponti bizottmányának egy erdélyi mint-magyarországi t. cz. tagjai, hogy f. é. július 20-kán Pesten a Köztelken délelőtt 10 óra-kor tartandó bizottmányi ülésen résztvenni szíveskedjenek, hogy a befejezett mértékű munkálatok, s az előterjesztendő műtani javaslatok alapján, a vállalat végeleges megala-pítására szükséges intézkedéseket elhatározni lehessen.

— A Bécsben megjelenő „Pol. Korr.” — mint mondja — a felől értesült, hogy egyre valószínűbb, miszerint Magyar és Horvát-or-szágha országgyűlés fog tartatni, s már a jövő september vagy october hóban fognának összehivatni. Azt is alaposan remélhetni az idézett lap szerint, hogy módot fognak találni a kiegyezkedésre, sőt már meg is valónak az új kiegyezkedési javaslatok, melyek a magyar államférfiak tetszését bírják.

POLITIKAI HIREK.

Angolország. London, jul. 3. A fel-sőház jun. 29-i ülésében Russel lord kérte Clairacarde marquist, ne kezdjen vitát a len-gyel kérdés felett miután az előrelátható ag-feletto hátrányos lehet az állam érdekére nézve. A jegyzékek át vannak adva, az orosz kor-mány azonban még nem nyilvánított semmi véleményt. Ha az interpellatio czélja a fogna lenni, hogy a kormány által teendő valamely lépést akadályozzon: úgy a szóló előre kijelentheti, hogy a kormány valószínűleg semmi lépést nem teend, míg az orosz udvartól feletet nem jő. Derby lord igen találó gunynyal hivatkozott az alsóházban történt ellenkező eljárásra. Itt

